

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

72. évfolyam
292. szám
1982.
december 12.,
Vasárnap
Ara:
1.40 forint

Kegyelmet a gipsz királynak!

Felhőtlen gyermekéveim jelentős részét a Szent István téren töltöttem; ott ismerkedtem meg a magyar nyelv azon kifejezéseivel is, melyeket újságíróként nem használhatok, bár oly kifejezések, hogy a hideg vérű murakózi és mecklenburgi lovak is tűzbe-lázba jöttek tőlük. A Szent István téren volt ugyanis a negyvenes évek végén, az ötvenes évek elején a fuvarosok standja.

A víztorony — Magyarország első vasbeton építménye — oldalában gyülekeztünk, körülötte futballoztunk nyaranta, s picinyke domboldalról szánkázva képzeljük azt, hogy úgy rödlizünk, mint a hegyvidéki gyerekek. Emlékszem, negyvenévesen lehetett, vagy negyvenkilencben, csónakázunk is a téren. Egy óriási felhőszakadás után a tér felé lejtő utcákból annyi csapadékvíz gyűlt össze, hogy nem bírták a csatornák vele. Mi meg a mosókonyhákból — hol vannak ma már? — elkötöttük a kádakat, s azokban ladikáztunk.

Joggal hittem tehát, hogy ismerem ennek a téren minden zegét-zugát. Hittem is egészen mostanáig. Nemrégiben levelet hozott a szerkesztőségbe a postás. Három fénykép volt benne, pár sor kíséretben. A képek egy ház homlokzatának egy részletét mutatják. Pontosabban egy timpanon alatti figurát, amire rá is ismertem azonnal. Nem lehet más, mint első királyunk.

Hol van a ház? Kérdezte a kísérő levél írója? Magamhoz vettem a fotókat, s körbeábráltam velük az ismerőseimet. Egyetlen ember jött rá, de ő is csak lövetegetéssel, hogy ha Istvánt ábrázolja a kép, csak a Szent István tér jöhet szóba. Valóban, az államalapító gipszfigurája a tér Vidra utcai sarkán levő ház homlokzatát díszíti.

Az épületet nemsokára újjáépítik, lakók már nincsenek benne. Csak hát aggódom egy kicsit a gipsz király miatt. Azok a mesterek ugyanis, akik ilyen figurákat tudtak csinálni, régen nyugdíjba mentek. Felő tehát, hogy a figurát leverik a homlokzatról.

Mondtam én ezt bármi körben is már, de legnagyobb meglepetésemre volt, aki lehurrozott. Gipszfigura, úzvis elmállik, mi a csudának bíbelődni vele, aztán különben is olyan helyen van, hogy senki sem veszi észre...!

Ez is érv, elismerem, de nem értek egyet vele. Szeged városa nem dűskál valódi műemlékekben, még százesztendő gipszfigurákban sem. A Kossuth Lajos sugárúton, az orvosegyetem körbonctani intézetének homlokzatán rendbe hozták a két feliratot — Anatómia, Patológia —, s köztük a város címerét is. Még ki is színezték.

A gipsz királynak is jár kegyelem tehát. Városvédő Pallasz Athéné kardja, remélem, megoltalmazza. Hadd maradjon a helyén, üljenek tovább a jó király fején a galambok!

Egyébként, s ez valószínűleg Rádai Mihály televíziós városvédő sorozatának is köszönhető, tapasztalom, hogy a szegediek is egyre inkább rányitják szemüket a városra, s felfedezik rejtett szépségeit is. Találkoztam már a Reök-palota kapujában egy olyan társasággal, akik a lépcsőház csodaszép, indás vaskorlátját mentek megnézni. Bizonyára szomorúan tapasztalták, hogy néhány vasvirágot letörték már. Kár értük.

A példákat persze sorolhatnám még sokáig. A lényege az a dolognak, hogy ami kevés olyan épületdíz van, ami megmenthető, mentsük is meg. És ezt nem azért mondom, mintha különösebb mulasztásokról tudnék a városvédelmet illetően. Szegedre mindig is az volt a jellemző, hogy az újjáépítők igyekeztek mindent a régi formáiban visszaállítani.

Néhány dologt azért sajnálók; kár volt például a Jégkúnyhó márványasztaltat kicserélni... De hát akkor Pallasz Athéné valószínűleg éppen szunvókált, időközben szerencsére megbéredt, s valamennyi város lakó nevében remélem, örökös álmatlanságban szenved ezután.

Petri Ferenc

A MÁV idejéi műszaki fejlesztései

Nagy erővel folytatódott a MÁV-nál a villamosítási és pályarekonstrukció munkálatai, az állomásfelújítások, s az idén is nagy gondot fordítanak a közlekedés biztonságát szolgáló berendezések korszerűsítésére. Bár az eredeti tervektől eltérően valamelyest csökkentek a MÁV beruházásra, műszaki fejlesztésre fordítható pénzeszközei, a vállalat eredményesen zárja az idejéi esztendő, teljesítette legfontosabb fejlesztési feladatait.

1982-ben folytatták a Budapest—Kelenföld pályaudvar korszerűsítését, mintegy 350 millió forintot költséggel új gyalogos-aluljárót építettek, elvégezték a térvilágítással összefüggő műszaki és szerelési feladatokat. Több vonatfogadó vágányt átépítettek, s átadták a biztosító berendezések üzemeltetését. A tervek szerint a pályaudvarrekonstrukciója a jövő év végére készül el. Az egymás alá „bújtatott” vágányokkal — a hegyeshalmi és a balatoni vonal szintjében keresztelődésének megszüntetésével — számottevően gyorsul a közlekedés.

A záhonyi átrakóközvet fejlesztésének újabb részeként, mintegy 100—120 millió forintot költöttek az idén a szállítási szempontból fontos térség korszerűsítésére. Az elmúlt évben kezdték meg a Kelenföld—Dunaujváros vonal villamosítását: decemberben már megindulhat a villamosmozdony-vontatású közlekedés Kelenföld és a gunai finomító állomás között. Ez a szakasz, amely része a Budapest—Pécs vonalnak — abból a 260 millió forintot állami hitelből épült, amelyet a vasút fontos fővonal villamosítására vett fel. A jelentősebb munkák közé tartozik a Kelenföld—Hegyeshalmi vonal korszerűsítése, s ennek keretében az almaszfűtő állomás átépítése, valamint Tatabánya térségében az új nyomvonal előkészítése. Mindezekre, mintegy 340 millió forintot fordítottak 1982-ben.

Számos állomáson korszerű biztosító berendezéseket szereltek fel, és csaknem száz kilométernyi vasútvonalon automatá térközöket

építettek. A korszerű közlekedés alapfeltétele a színvonalas járműpark: az idén 1,3 milliárd forintot költöttek a személy- és teherkocsipark felújítására. Húsz villamos- és 9 Diesel-mozdonyt szereztek be, 570 új teherkocsit, s ötven belföldi forgalomra alkalmas személykocsit vásároltak. Ezenkívül 200 nagy, és ugyanennyi közepes konténerrel, valamint több konténermozgató berendezéssel, járművel bővítették az eszközeik állományát.

A MÁV szakemberei keresik azokat a műszaki, technikai megoldásokat, módszereket, amelyekkel könnyíténi lehet a nehéz fizikai munkát, helyettesíteni az amúgy is kevés munkáskezet, továbbá csökkenteni a költségeket. A sarusok veszélyes munkájának helyettesítésére szolgál a korszerű angol Dowty rendezőpályaudvari fékező technika hazai alkalmazása. Egyelőre kísérletképpen a ferencvárosi rendező pályaudvar négy vágányára szereltek fel ilyen szerkezeteket, de már folynak a tárgyalások a kooperáció alapján történő szélesebb körű bevezetéséről. A záhonyi átrakóközvetben ha-

marcsan nagy teljesítményű vagonurító gépet helyeznek üzembe. Olcsóbbá és könnyebbé teszik vele a vegyi s más ömlesztett áruk kirakását, s csökkentik az egészségügyi károsodás veszélyét. Ugyancsak idejéi eredmény, hogy a vontatási energianormák meghatározására számítógépes módszert vezettek be, ennek alkalmazásával évente több millió forint értékű energiamegtakarításra nyílik lehetőség.

A MÁV Szegedi Igazgatóságának területén 30 kilométeres vágányszakaszt korszerűsítettek. Befejeződött a Szeged—Békéscsaba közötti vonal átépítése. A Tisza-pályaudvaron 45 millió költséggel konténerterminál létesült; itt 7500 négyzetméternyi rakodási területet készítettek betonból, a munkába állított 40 tonna teherbírási bakdaru segítségével pedig az óriás konténerek kirakására is lehetőség nyílt. A nagyállomáson új gáztüzelésű kazán biztosítja a fűtéshez szükséges energiát ettől az évtől. Ugyancsak 1982 történetéhez tartozik; Kiskunfélegyháza és Szeged között befejeződött a vasútvonal villamosítása.

Jelentős kenőolaj-megtakarítás

Újabb húsz üzemmél bővült az idén a takarékos kenőolaj-felhasználást szolgáló szikrométer felhasználók köre, így összesen már százhusz termelőszövetkezetben, közlekedési és szolgáltató vállalatnál alkalmazták a Magyar Ásványolaj és Földgázkísérleti Intézet öleltes műszerét. A hordozható kis berendezés olyan méretekre alkalmas, amelyek alapján megállapítható, hogy a járművek motorjainak kenőolaját mikor kell cserélni, miáltal elkerülhetik az olajpazarlást. A kutatóintézet munkatársai bebizonyították, hogy az előírásokhoz képest gyakran 40—50 százalékkal meghosszabbítható az olajcsere ideje, azonban az olaj minőségének rendszeres ellenőrzésére van szükség. Ezt a célt szolgálja a szabadalmaztatott műszer, amelynek alkalmazására az első hasznosítási szerződést a Termelőszövetkezetek Veszprém megyei Szövetsége kötötte meg a kutatóintézettel, ezt követte a hevesi, majd pedig a Tolna megyei Termelőszövetkezetek Területi Szövetségével kötött megállapodás.

A számítások szerint a százhusz üzemmél az idén ezer tonna kenőolajat takarítottak meg.

Nagy László felvételei

Primőrök karácsonyra

A szegedi Felszabadulás Tsz üvegházából 10 ezer fej alata, 5 ezer kilogramm uborka, 2 ezer kilogramm paradicsom, 200 ezer darab hegyes, erős paprika kerül a fozvasz-lók asztalára az ünnepekben. A nagy mennyiségű friss zöldséget a Szentesi Korai Zöldségtermesztési Rendszer útján értékesítik.

Jubileumi könyvkiállítás

A Szovjetunió megalakulásának 60. évfordulója alkalmából reprezentatív könyvbemutatót rendez az Állami Könyvtérjesztő Vállalat a Váci utcai Gorkij Könyvesboltban. A december 17-én nyíló tárlaton a szovjet könyvkiadás szinte teljes keresztmetszetét, mintegy 300 kötet reprezentálja. A kiállított művek között a politikai kötetektől kezdve a tudományos kiadványokon át a szépirodalomig minden könyvfajta látható majd.

Ülésezett a KISZ megyei bizottsága

Tegnap, szombaton ülést tartott a KISZ Csongrád megyei bizottsága az ifjúsági szervezet megyei politikai képzési központjában. A bizottság tanácskozásán — melyet Bódi György, a KISZ KB tagja, a megyei KISZ-bizottság első titkára vezetett — részt vett dr. Hajdú Attila és dr. Koncz István, a KISZ KB munkatársai. Az ülés első napirendjeként Csongrád megye köznevelésében dolgozó főhivatású fiatal szakmunkások élet- és munkakörülményeit, illetve a köznevelési intézmények és a fiatal népművelők KISZ-szel

való kapcsolatát vitatták meg. Ezután a KISZ-szervezeteknek azokról a feladatról tárgyaltak, amelyek a munkaerő-gazdálkodásban, valamint a munkaerő-átosztások előkészítésében hárulnak az ifjúsági szövetségre.

Végezetül Bódi György első titkár terjesztett javaslatot a KISZ Csongrád megyei bizottságának jövő évi munkaprogramjáról és rendezvénytervéről. A bizottsági ülés napirendi pontjaihoz többen hozzászóltak. Az ülésen elfogadták az előterjesztett javaslatokat.